

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/95/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8109233828
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2013:8109233828.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov v právnej veci žalobcu: Thorpe recovery, s.r.o., so sídlom Radlinského 1716, Dolný Kubín, IČO: 46662324, zastúpený JUDr. Petrom Psoťkom, advokátom so sídlom Stráž 223, Zvolen p r o t i žalovanému: M. B., nar. XX.X.XXXX, posledne trvale bytom M., M. XX, t.č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou Helenou Nemcovou, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Vranov nad Topľou, o zaplatenie 1232,61 Eur a prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 205,18 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 9,50% ročne zo sumy 73,59 Eur od 18.1.2007 do zaplatenia, vo výške 9,50% ročne zo sumy 76,92 Eur od 18.2.2007 do zaplatenia a vo výške 9,50% ročne zo sumy 54,67 Eur od 18.3.2007 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

Účastníci n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Pôvodný žalobca SKP, k.s. správca konkurznej podstaty úpadcu KFZ Sys, s.r.o. „v konkurze“ sa žalobou zo dňa 18.12.2009 domáhal zaplatenia istiny vo výške 1232,61 Eur predstavujúcej neuhradené faktúry za služby v úhrnnej výške 205,18 eur a zmluvné pokuty vo výške 1027,43 Eur za nedodržanie doby viazanosti. Uplatnil aj nárok na úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých faktúr pôvodne vo výške 18,25 % ročne, ale neskôr v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby súd zastavil konanie v časti úrokov z omeškania nad 9,50% ročne zo sumy 73,59 Eur od 18.1.2007, zo sumy 76,92 Eur od 18.2.2007, zo sumy 56,47 Eur od 18.3.2007 a nad 0% zo sumy 1.027,43 Eur.

Žalovaný sa zdržiava na neznámom mieste v zahraničí, preto v priebehu konania právoplatným uznesením č.k. 11C 95/2010-171 zo dňa 26.6.2012 bol mu ustanovený pre toto konanie opatrovník podľa § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Opatrovník sa k žalobe nevyjadril a na pojednávanie sa napriek riadnemu a včas doručenému predvolaniu nedostavil, súd preto s použitím § 101 ods. 2 O.s.p. konal v jeho neprítomnosti.

Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami žalobcu, zmluvami o pripojení zo dňa 3.11.2006, dodatkami k zmluve o pripojení, kúpnyimi zmluvami zo dňa 3.11.2006, oznámením o odstúpením odstúpení od zmluvy o pripojení zo dňa 27.2.2007, faktúrami č. 8870644959, 5872944090,

1871788512, 8869495865, zmluvami o postúpení pohľadávok zo dňa 14.12.2009, 20.6.2012 a 27.6.2012, odovzdávacím protokolom, všeobecnými podmienkami na poskytovanie verejnej telefónnej služby, tarifami ST, a.s., cenovými výmerami, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Žalovaný uzavrel so spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. dňa 3.11.2006 viaceré zmluvy. Konkrétne išlo o zmluvu o pripojení, ktorou mu bola zriadená telefónna prípojka za akciovú cenu 1,- Sk a predané koncové zariadenie taktiež za akciovú cenu. Ďalšia zmluva sa týkala odpredaja ďalšieho koncového zariadenia opäť za akciovú cenu, osobitnou zmluvou došlo tiež k odpredaju rodinného počítača s CRT monitorom. Zmluvou zo dňa 3.11.2006 bol uzavretý aj dodatok k zmluve o pripojení, ktorou bol žalovanému zriadený vysokorychlostný internet a odpredané konkrétne koncové zariadenie a napokon v ten istý deň bol uzavretý ďalší dodatok k zmluve o pripojení na poskytovanie elektronickej komunikačnej služby Hlas cez internet.

Žalovaný nezaplatil faktúry za poskytnuté služby zo strany dodávateľa Slovak Telekomu a.s. za mesiace január až marec 2007. Konkrétne išlo o faktúry č. 8870644959 vo výške 76,92 Eur, ktorá sa stala splatnou 17.2.2007; faktúra č. 1871788512 bola na sumu 54,67 Eur so splatnosťou 17.3.2007 a napokon faktúra č. 8869495865 bola vystavená na sumu 73,59 Eur splatná 17.1.2007.

Listom zo dňa 27.2.2007 Slovak Telekom a.s. odstúpil od vyššie uvedených zmlúv o pripojení v dôsledku neuhradenej ceny za poskytnuté služby.

Ďalšou faktúrou č. 5872944090 zo dňa 4.4.2007 Slovak Telekom a.s. vyfakturoval žalovanému viaceré zmluvné pokuty v úhrnej výške 30.952,50 Sk (1.027,43 Eur), ktorých základ nešpecifikoval. Táto faktúra sa stala splatnou 23.4.2007. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 6.10.2011 (č.l. 87) pritom uviedol, že zmluvné pokuty súviseli s nedodrzaním doby zmluvnej viazanosti a následného zániku zmlúv o pripojení z dôvodov na strane žalovaného s poukazom na odstúpenie od zmluvy. V tomto podaní už konkretizoval jednotlivé zmluvné pokuty.

Možnosť odstúpenia od zmluvy o pripojení je upravená vo všeobecných podmienkach na poskytovanie verejnej telefónnej služby Slovak Telekomu, a.s. a to konkrétne v čl. VI. časti III. bode 1 písm. e/, v ktorom sa konštatuje, že zmluva o pripojení zaniká aj odstúpením. V bode 9 sa uvádza, že Slovak Telekom (ST) má právo odstúpiť od zmluvy o pripojení, ak účastník nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti (písm. b/).

Slovak Telekom, a.s. dňa 30.4.2010 pohľadávky, ktoré sú predmetom tejto žaloby postúpil písomnou zmluvou na MEDIATION KMCH, s.r.o. (č.l. 13).

Ďalšou zmluvou zo dňa 20.8.2010 MEDIATION KMCH s.r.o. tú istú pohľadávku postúpil na obchodnú spoločnosť KSZ Sys, s.r.o. „v konkurze“.

Správca konkurznej podstaty vyššie uvedeného úpadcu zmluvou zo dňa 20.6.2012 pohľadávku postúpil na spoločnosť THORPE CORPORATION LTD so sídlom na Seychellach a následne táto spoločnosť dňa 27.6.2012 uzavrela zmluvu o postúpení pohľadávok s terajším žalobcom. Odvolací súd pripustil zámenu účastníka na strane žalobcu, takže v súčasnosti žalobcom je obchodná spoločnosť Thorpe recovery, s.r.o.

Pôvodným rozsudkom č.k. 11C 95/2010-147 zo dňa 16.11.2011 súd žalobu zamietol vzhľadom na to, že zmluvy o postúpení pohľadávok považoval za absolútne neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka, s čím sa však nestotožnil odvolací súd, ktorý následne svojím uznesením č.k. 11Co 66/2012-187 zo dňa 14.3.2013 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Vyslovil pritom právny záver o platnosti všetkých zmlúv o postúpení pohľadávok.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti, alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 43 ods. 2 citovaného zákona podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Podľa § 42 ods.1 písm. a) zákona, podnik má právo na zaplatenie ceny za poskytnutú verejnú službu podľa tarify, ak jej vyúčtovanie doručil účastníkovi najneskôr do 3 mesiacov od posledného dňa zúčtovacieho obdobia; to neplatí pri vyúčtovaní predplatených služieb.

Súd považoval za právne dôvodné žalobe o zaplatenie istiny vo výške 205,18 Eur za poskytnuté telekomunikačné služby vyhovieť vrátane úrokov z omeškania. Tie boli priznané odo dňa nasledujúceho po splatnosti príslušných faktúr. V tejto súvislosti súd poukazuje na ustanovenie § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 31.1.2013.

Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2009 do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty je samostatným nárokom. Zmluvná pokuta je upravená v § 544 OZ.

Podľa § 544 ods. 1 OZ ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 OZ zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Zmluvy o pripojení uzavreté medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným sú nepochybne aj spotrebiteľskými zmluvami ako štandardné typové zmluvy a to s poukazom na § 23 a ods. 1 zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (t.j. v znení účinnom od 1.7.2006 do 1.7.2007).

Podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Z.z. spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Do Občianskeho zákonníka bol zavedený inštitút spotrebiteľských zmlúv jeho novelou č. 150/2004 Z.z. účinnou od 1.4.2004. Citovaný zákon stanovil určité zásady pri spotrebiteľských zmluvách.

Konkrétne podľa § 53 ods. 1 spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 54 ods. 1 citovaného zákona zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Smernica si stanovila za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Smernica ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami.

V danom prípade právny predchodca žalobcu ponúkol svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných typových zmlúv, ktoré má vopred pripravené a ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť a to platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Reálne teda môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí pri dobe viazanosti 24 mesiacov 23 paušálnych mesačných poplatkov a pre nezaplatenie posledného poplatku dodávateľ uplatní rovnakú zmluvnú pokutu ako v prípade omeškania sa spotrebiteľa na úvod dvojročného zmluvného vzťahu.

Potrebné je zdôrazniť, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s úpravou spotrebiteľských zmlúv a cieľom spomínanej smernice, ak by sa pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce teda je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Súd pritom nevidel riešenie len vo vyslovení čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty, pretože je problematické nastaviť výšku zmluvnej pokuty tak, aby plnila význam pre dodávateľa a nepoškodzovala spotrebiteľa. Len čiastočné zneplatnenie zmluvnej pokuty by navyiac nieslo riziko, že žalobcu by neodradilo takéto opatrenie, pretože v prípade súdnej kontroly by bola len sporadicky zmluvná pokuta moderovaná a neprímerane by tak regulovala výťahy neurčitého počtu spotrebiteľov.

V tejto súvislosti súd dodáva, že podľa čl. 98 Charty základných práv EÚ majú politiky štátov zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa. Preto je potrebné využiť všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala nevyhnutná dôvera spotrebiteľov v trh a aby neprímerané postupy spotrebiteľov na trhu nezaťažovali. Sporná zmluvná pokuta nielenže spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech slabšej zmluvnej strany, ale má aj tendenciu negatívne ovplyvniť dôveru spotrebiteľov voči štandardizovaným produktom.

Súd však poukazuje aj na to, že nepochybne existuje už právoplatné súdne rozhodnutie, ktorým nebol priznaný či už žalobcovi alebo ešte jeho právnemu predchodcovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu neprijateľnej zmluvnej podmienky a preto v tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na § 53 a ods. 1 OZ v aktuálnom znení. Podľa citovaného ustanovenia ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa prechodného ustanovenia k danej právnej úprave - novele OZ zákonom č. 379/2008 Z.z. účinnej od 1.11.2008, konkrétne podľa § 879 j/ ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1.1.2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1.1.2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Citované ustanovenie § 53 a ods. 1 OZ teda obsahuje teda zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktorý vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania, najmä neuplatňovať ich plnenie na súde a neprijímať plnenie z nich. Tento zákonný zákaz sa pritom vzťahuje aj na používanie podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Spotrebiteľ totiž nemá možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené a pritom často vzhľadom na ich právnický jazyk aj ich rozsiahlosť nemá možnosť pochopiť ich obsah. Preto aj z toho dôvodu nebolo možné uplatnenému nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty poskytnúť právnu ochranu a preto súd žalobu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

V danom prípade je však potrebné poukázať aj na to, že právny predchodca žalobcu od zmlúv o pripojení odstúpil listom zo dňa 27.2.2007 (č.l. 144).

Podľa § 48 ods. 1 OZ od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 48 ods. 2 OZ odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 457 OZ ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Možnosť odstúpenia od zmluvy bola dohodnutá vo všeobecných podmienkach právneho predchodcu žalobcu. Podľa Občianskeho zákonníka (vyššie citované zákonné ustanovenia) v dôsledku odstúpenia od zmluvy zmluva sa zrušuje od začiatku (ex tunc) a tým zanikajú aj práva a povinnosti zo zmluvy. Aj v prípade, ak by právny predchodca žalobcu účinky odstúpenia od zmluvy upravil inak, odlišné zmluvné dojednanie v neprospech spotrebiteľa je potrebné vyhodnotiť ako neplatné podľa § 54 ods. 1 a § 39 OZ.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka nepochybne zhoršujú jeho postavenie. V tejto súvislosti nie je možné prehliadnuť, že je to dodávateľ, ktorý naformuloval zmluvu (ako štandardnú typovú zmluvu) a dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenia zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia. Spotrebiteľ pritom nemal žiadnu možnosť ovplyvniť obsah zmluvy a preto do právneho poriadku boli zakotvené ustanovenia poskytujúce ochranu právam spotrebiteľov (§ 52 a násl. OZ), ale aj v iných osobitných predpisoch, čo je v súlade s európskou judikatúrou poukazujúcou na faktickú nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľom pri vzájomnej kontraktácii. Súdom teda prináleží súdna kontrola zmluvných podmienok s cieľom vylúčiť zo života bežných ľudí neprímerané podmienky a tak naplniť cieľ čl. 6 smernice Rady 93/13/EHS: postarať sa, aby spotrebiteľov neprímerané klauzuly v zmluvách nezaväzovali. Súd teda dospel k záveru o zrušení zmlúv o pripojení ex tunc v dôsledku odstúpenia od zmluvy a to od začiatku. Vychádzajúc z tohto záveru došlo tým aj k zrušeniu dohody o zmluvnej pokute. Súd preto žalobu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. a tej skutočnosti, že náhradu trov konania si uplatnil len žalobca, ten však bol neúspešný v prevažnej časti uplatneného nároku a preto s poukazom na citované zákonné ustanovenia súd mu náhradu trov konania nemohol priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.